

Horecký: Prvním krokem po volbách by měla být revize Green Dealu

Autor: [Aneta Zachová](#) | EURACTIV.cz 6. 6. 2024

© horecky.cz

Tisk

Tento článek je součástí Special reportu: [Zaměstnavatelé a podnikatelé očekávají od evropských voleb důraz na konkurenceschopnost](#)

Zelená transformace se nesmí přehnat. Pokud povede k úpadku podniků a ztrátě pracovních míst, lidé se obrátí proti politikům a budou požadovat změnu, varuje v rozhovoru pro Euractiv.cz Jiří Horecký. Po evropských volbách podle něj přijde na řadu revize Green Dealu.

Jiří Horecký je prezidentem Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR (KZPS) a Asociace poskytovatelů sociálních služeb. Rozhovor vznikl v návaznosti na předvolební [diskusi](#) s lídry kandidátek pro evropské volby, kterou za mediálního partnerství serveru Euractiv.cz uspořádala KZPS.

Jaká témata podle vás rezonují před evropskými volbami nejvíce?

Já si myslím, že to jsou hlavně témata bezpečnostní, ale to je spíše z pohledu občanského či politického. Z pohledu zaměstnavatelů a podnikatelů je to energetika, Green Deal a veškerá environmentální opatření, Fit for 55, povolenky a podobně. To jsou věci, které ovlivňují podnikatele, zaměstnavatele a průmysl v každé evropské zemi. Vidíme to na příkladu Německa, které dlouhodobě rostlo, ale nyní zažívá nejdéle trvající recesi po druhé světové válce. A snad se to teď těmi údaji za poslední čtvrtletí změní. I Německo nicméně otevřeně přiznává, že je to z důvodů jednak přílišné orientace na Rusko a na Čínu, ale hlavně tedy kvůli cenám energií. A pak je to obecně legislativa, protože víme, že těch směrnic, které se

implementují, je poměrně hodně a zvyšuje se zátěž kladená na podnikatele. Dalším tématem je konkurenceschopnost Evropy, ta ale souvisí s těmi již jmenovanými oblastmi.

Máte pocit, že kandidáti a kandidátky témata podnikatelů reflektují ve svých programech či politických debatách?

Já myslím, že ano. Ukázala to i naše předvolební debata, byť tam jsme témata zvolili my, ale z té diskuse bylo jasné, že se tím kandidáti zabývají. Většina lídrů kandidátek sdílí naše obavy, jen menšina je nevidí nebo je nevnímá jako hrozby. Ukazuje se také, že jedna věc je strana hodnot, které ten politik reprezentuje, a druhá věc je jeho osobní nastavení či zkušenost. Poslední dny před volbami se ale debata i forma kampaní spíše točí na negativní vlně kritizování a snaze znevěrohodnit ostatní kandidáty, přestává být věcná, což nás mrzí. Uvidíme, jak to bude vypadat po volbách.

Dekarbonizace ano, ale bez ohrožování konkurenceschopnosti, zaznělo na debatě kandidátů do EP

Kohezní a sociální politika, zemědělství, energetika a infrastruktura. Právě o těchto tématech debatovali kandidáti a kandidátky do Evropského parlamentu na akci, kterou v květnu uspořádala Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů.

Revize Green Dealu by měla být prvním krokem po volbách

Kromě nového Evropského parlamentu vznikne také letos nová Evropská komise. Konfederace formulovala pro novou Komisi své vlastní priority. Co konkrétního byste z těchto vašich priorit vyzdvihl, jaké kroky je potřeba udělat?

Myslíme si, že jeden z těch prvních kroků je revize Green Dealu a dalších dokumentů vyplývajících ze zelené transformace a dekarbonizace. Pak je to udržení konkurenceschopnosti, to se rovná zlepšování prostředí pro evropské podnikatele, ochraně vnějšího trhu a zajištění soběstačnosti Evropy v některých segmentech a odvětvích. Domnívám se, že po volbách dojde k přerozdělení většiny v Evropském parlamentu a že tam vznikne tlak na revizi některých věcí nebo alespoň na přípravu dopadových analýz všech těch opatření. Myslím, že to bude jeden z těch prvních kroků, protože kampaň nejen v České republice, ale i v řadě jiných evropských zemí je právě zaměřena na vymezování se proti regulacím, protože Green Deal nedopadá jenom na podnikatele, ale na každého jednotlivce v Evropě, a lidé potřebují vysvětlení a odpovědi.

Můžete uvést konkrétní příklad zelených regulací, které by podle vás měly být po volbách revidovány?

První věcí je, jak by vůbec měl vypadat energetický mix a zda budeme mít dostatek finančně dostupné energie pro jednotlivce i firmy. Je tu celá řada opatření jak na straně výroby, tak na straně spotřeby, a když si to spočítáme, tak to prostě nevychází – anebo vychází, ale za předpokladu, že průmysl jako největší spotřebitel energie bude výrazně omezený.

Pak to samozřejmě souvisí se znovuotevřením diskuse o termínu ukončení spalovacích motorů, protože i tam vidíme problematické aspekty. A pak je tu vůbec celá debata o zelené energii, ve které nám chybí dopadové studie, neznáme uhlíkové stopy baterií a podobně. Je potřeba na této úrovni otevřít odbornou diskusi.

Evropský parlament se podle vás změní a většina bude vypadat jinak než dnes. Ke změnám legislativy je ale zapotřebí i souhlas členských států – myslíte si, že Česko bude mít v Evropě dostatek partnerů pro prosazení změn, o kterých se bavíme?

Volání po změně vidíme v řadě zemí. Vidíme to v Itálii, Nizozemsku, na Slovensku, dlouhodobě i v Maďarsku. Pak jsou země – například Česko – kde nemáme extrémní pravici u moci, ale řadu věcí přijímaných na evropské úrovni jsme kritizovali a nepodpořili. Změnu směru podle mě uvidíme i v dalších zemích, možná i v Německu. Myslím, že kyvadlo politických preferencí se vychýlí na druhou stranu a možná je chybou zástupců v Bruselu a v Evropské komisi, že neuměli nebo nechtěli komunikovat o některých věcech a že řadu opatření tlačili na sílu, až ideologicky, a kdokoliv to chtěl zpochybňovat, tak byl nepřítelem spíše než diskutérem. Absence debaty a tlak je to, co lidi už našťvalo, a proto se změnil jejich postoj. Témata jako udržitelné životní prostředí jsou přitom vážná – forma, kterou jsme si pro jejich řešení zvolili, je ale v některých případech demagogická spíše než věcná.

Narazil jste na téma komunikace. Daří se vám jako zástupcům podnikatelů a zaměstnavatelů s institucemi komunikovat? Ať už s vládou, Evropským parlamentem či Komisí... Máte pocit, že vám jejich zástupci naslouchají a berou váš hlas v potaz při nastavování jednotlivých politik?

Na evropské úrovni jsou pro odbornou diskusi nastaveny struktury a mechanismy, ať už je to sociální dialog nebo třeba Evropský hospodářský a sociální výbor, kde máme jako zaměstnavatelé své zástupce. Otázka ale je, do jaké míry jsou pak naše argumenty vyslyšeny a brány v potaz při rozhodování – to je právě to, co kritizujeme. Diskutujeme i prostřednictvím našich europoslanců, se kterými se pravidelně setkáváme, a plánujeme se setkat s nově zvolenými krátce po volbách. Budeme se jich ptát, jestli to, co slibovali v kampani, stále platí. Komunikace s většinou europoslanců v minulosti fungovala, jen menšina z nich nekomunikovala, ale s většinou jsme se domluvili.

Co se týče vlády, tak evropská témata se řeší každou druhou tripartitu. Navrhli jsme také, aby byl zřízený nový tripartitní tým při ministerstvu životního prostředí, který by se zabýval právě Green Dealem a jeho dopady.

Podcast | Dopady klimatické změny mohou stát ČR víc, než kolik dnes vyplácí na důchodech, říká ekonom

Klimatická změna může v budoucnu každoročně stát až deset procent celosvětového HDP. Pokud by takový podíl ze svého hrubého domácího produktu mělo platit Česko, byl by to větší balík peněz, než kolik momentálně dává na důchody. Na to, jak změny klimatu dopadají a budou dopadat na českou ekonomiku, odpovídá v podcastu Tomáš Protivínský, člen správní rady projektu Fakta o klimatu, ekonom a výzkumník think-tanku IDEA při CERGE-EI – Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu Národohospodářského ústavu Akademie věd.

Nesmíme to přehnat

Zelená transformace je podle expertů nezbytná – jestli to chápou dobře, nejste proti ní, ale požadujete, aby se odehrávala v rozumném tempu a za racionálních podmínek. Podaří se nám najít vhodný balanc mezi potřebou transformace bez toho, aby ohrožovala podniky nebo vedla k nějakému bojkotu?

Hlavně se to nesmí přehnat, protože když se to přežene, může se nám všechno prodražit, budou zanikat podniky, některá odvětví, a s nimi i pracovní místa. Pokud se toto začne dít ve velkém, tak se to pak obrátí proti politikům, protože lidé budou chtít změnu. Politici, kteří jim změnu naslibují, pak vyhrají ve volbách a udají zase jiný směr – takže půjdeme z jednoho extrému do druhého. My voláme po tom, aby k tomu nedošlo. Chceme, aby cíle byly pravidelně revidovány a hodnotilo se, zda jsou naplnitelné a kolik to bude stát. Nesmí to být tak, že je to věc, přes kterou nejede vlak a o které se již nebude diskutovat. Pokud to přeženeme, tak si pak každý člověk dá na misku vah, jestli je ochoten třeba snížit svůj disponibilní příjem měsíčně například o 20 % proto, aby přispěl na ochranu životního prostředí.

Dalším tématem je konkurenceschopnost, které ale souvisí se zelenou politikou a regulacemi. Jaké kroky by měla EU učinit pro to, aby svou konkurenceschopnost zvýšila?

Určitě je to spojené s potřebou snížení administrativy, ale důležitá je i ochrana vnějšího trhu. Typicky se diskutuje třeba dovoz elektroaut z Číny, ale zároveň potřeba vyvarovat se nějaké izolace. Potom je to určitě pracovní migrace – tedy vylidňování na pracovním trhu v některých státech EU a zároveň otázka řízené pracovní migrace ze třetích zemí. To jsou věci, které by se měly nějakým způsobem regulovat nebo se alespoň o nich bavit. Je zapotřebí chránit náš vlastní trh, posilovat soběstačnost, což ukázal i covid, a pak je nutné vytvářet optimální podnikatelské prostředí, aby jednotný trh EU byl příležitostí, nikoliv překážkou.

Eurovolební programy: Všude samá konkurenceschopnost

Předvolební plakáty a rozhovory plní téma evropské (a české) konkurenceschopnosti, do kterého se dá „schovat“ ledacos. Někteří politici tvrdí, že aby Evropa dokázala konkurovat světu, musí slevit ze svých klimatických ambicí. Co konkrétně tedy kandidáti slibují voličům?

Zdravotnictví není finančně udržitelné

Reprezentujete také Asociaci poskytovatelů sociálních služeb. Sociální politika nepatří mezi hlavní kompetence EU, co ale lze na evropské úrovni udělat pro zvýšení dostupnosti sociálních služeb napříč Evropou?

Unie by sice mohla přijít s nějakými kvótami dostupnosti sociálních služeb, navázat na tzv. barcelonská kritéria, ale bylo by to těžké udělat na bázi nařízení či směrnice. Situace v každé zemi je totiž jiná – někde je preferována rodinná, neformální péče, jinde čistě formální. Je to tedy složité a myslím, že na nějakou evropskou směrnici o sociálních službách nejsme zatím připraveni. EU ale může dělat strategie, akční plány, akcentovat to v rámci evropského semestru a směřovat do této oblasti evropské peníze.

Podobné je to i v oblasti zdravotnictví. Před třemi měsíci dalo deset největších evropských nemocnic dohromady pracovní skupinu a Evropské komisi se chystají předat dokument, v němž vyjadřují své obavy o budoucnost evropského zdravotnictví – tedy aby péče byla dostupná pro všechny i za deset či patnáct let. Všichni vidí, že z hlediska pracovníků či financování to prostě nevychází. A prakticky se o tom nemluví, je přitom jasné, že to představuje hrozbu. Zdravotnictví je nicméně stejně jako sociální služby v kompetenci členských zemí.

A mělo by to tak být i do budoucna? Nebo by měly mít evropské instituce větší pravomoci v těchto oblastech?

EU se může snažit o nějaké základní parametry dostupnosti. Nic dalšího ale například v oblasti zdravotnictví není možné zásadně upravovat. V každém státě je to jinak, někde je zdravotnictví financováno průběžně pojistným systémem, jinde je to financované daňovým systémem, jinde je to kombinace. Vstupy jsou rozdílné a sjednocení výstupů by bylo pro některé strašně složité, neférové a drahé.